

Domates Yetiştiriciliği Rehberi: Hastalıklar, Zararlılar ve Etkili Çözüm Yolları

[Sitede İncele & Sipariş Ver](#)

Domates, dünya genelinde ve özellikle ülkemizde en çok tüketilen ve yetiştirilen sebzelerden biridir. 1900'lü yılların başından itibaren Türkiye'de de yaygınlaşan domates üretimi, yüksek verimliliği ve besin değeri sayesinde çiftçilerimiz için önemli bir geçim kaynağıdır. Amerika kıtasından dünyaya yayılan bu lezzetli meyve, içerdiği vitaminler, mineraller, aminoasitler ve liflerle sağlıklı beslenmenin vazgeçilmez bir parçasıdır. Açık tarla üretiminin yanı sıra, örtü altı yetiştiricilik sayesinde dört mevsim boyunca taze domates tüketimi mümkün hale gelmiştir. Ancak, her tarımsal faaliyette olduğu gibi, domates yetiştiriciliğinde de çeşitli hastalıklar ve zararlılar verimi ve kaliteyi olumsuz etkileyebilir. Bu makalede, domates

yetiştiriciliğinde sıkça karşılaşılan sorunları, belirtilerini ve çözüm yollarını detaylı bir şekilde inceleyeceğiz.

Domates Yetiştiriciliğinde Karşılaşılan Başlıca Zararlılar

Domates yetiştiriciliği sırasında üretimi sınırlandıran birçok zararlı organizma bulunmaktadır. Bu zararlılar, bitkinin farklı kısımlarına saldırarak verim kaybına, kalite düşüklüğüne ve hatta bitkinin ölümüne neden olabilir. İşte en sık karşılaşılan domates fide zararlıları ve onlarla mücadele yöntemleri:

Beyaz Sinekler

Beyaz sinekler, yaprakların alt yüzeyine yerleşerek bitki özsuğunu emerler. Bu durum, yapraklarda sararmaya ve bitkinin zayıflamasına neden olur. Ayrıca, salgıladıkları tatlı madde (fumajin) üzerinde siyah bir mantar tabakası oluşarak bitkinin fotosentez yapmasını engeller. Beyaz sinekler, aynı zamanda domates sarı yaprak kıvrıkcık virüsü gibi tehlikeli hastalıkları da taşıyabilirler.

Mücadele Yöntemleri:

- Seralarda çift kapı kullanımı ve havalandırma sistemlerinin iyileştirilmesi.
- Sarı yapışkan tuzaklar kullanarak ergin bireylerin yakalanması.
- Doğal düşmanları (örneğin, *Encarsia formosa*) kullanarak biyolojik mücadele yapılması.
- Ruhsatlı insektisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Thripsler

Thripsler, küçük, ince yapılı ve genellikle sarımsı renkteki böceklerdir. Domates bitkisinin tomurcuklarında, çiçeklerinde ve genç yapraklarında beslenirler. Beslendikleri yerlerde gümüş renginde lekeler oluştururlar. Ayrıca, bazı virüs hastalıklarını da taşıyabilirler.

Mücadele Yöntemleri:

- Mavi yapışkan tuzaklar kullanarak ergin bireylerin yakalanması.
- Bitki artıklarının temizlenmesi ve yabancı ot mücadelesi.
- Doğal düşmanları (örneğin, Orius spp.) kullanarak biyolojik mücadele yapılması.
- Ruhsatlı insektisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Domates Güvesi (Tuta absoluta)

Domates güvesi, domates bitkisinin yapraklarında, saplarında, gövdesinde ve meyvelerinde galeriler açarak beslenen bir zararlıdır. Bu galeriler, bitkinin fotosentez yapmasını engeller, meyvelerin kalitesini düşürür ve çürümelere neden olabilir. Domates güvesi, hızla yayılabilen ve büyük ekonomik kayıplara yol açabilen bir zararlıdır.

Mücadele Yöntemleri:

- Feromon tuzaklar kullanarak ergin bireylerin yakalanması ve popülasyon takibi yapılması.
- Zarar görmüş bitki kısımlarının toplanarak imha edilmesi.
- Biyolojik mücadele yöntemleri (örneğin, Bacillus thuringiensis uygulamaları).

- Ruhsatlı insektisitler ile kimyasal mücadele yapılması (ilaçlama zamanlaması çok önemlidir).

Yaprak Bitleri

Yaprak bitleri, bitki özsuğunu emerek beslenen küçük, yumuşak vücutlu böceklerdir. Genellikle taze sürgünlerde ve yaprakların alt yüzeyinde bulunurlar. Yapraklarda kıvrılmaya, şekil bozukluklarına ve bitkinin zayıflamasına neden olurlar. Ayrıca, salgıladıkları tatlı madde üzerinde siyah bir mantar tabakası oluşarak bitkinin fotosentez yapmasını engeller ve virüsleri taşıyabilirler.

Mücadele Yöntemleri:

- Sert su püskürtülerek yaprak bitlerinin uzaklaştırılması.
- Doğal düşmanları (örneğin, uğur böcekleri, yaprak biti aslanları) kullanarak biyolojik mücadele yapılması.
- Ruhsatlı insektisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Kırmızı Örümcekler

Kırmızı örümcekler, bitki özsuğunu emerek beslenen küçük, örümcek benzeri canlılardır. Yapraklarda sararmaya, bronzlaşmaya ve dökülmeye neden olurlar. Yoğun popülasyonlarda bitkiyi tamamen kurutabilirler. Özellikle sıcak ve kuru havalarda daha hızlı ürerler.

Mücadele Yöntemleri:

- Bitkilere düzenli olarak su püskürtülerek nemin artırılması.
- Doğal düşmanları (örneğin, Phytoseiulus persimilis) kullanarak biyolojik mücadele yapılması.
- Ruhsatlı akarisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Domates Pas Akarı

Domates pas akarı, gözle zor görülebilen küçük akarlardır. Yapraklarda, gövdede ve meyvelerde yağlı bir görünüm oluştururlar. Yapraklarda sararmaya, yukarı doğru kıvrılmaya ve meyvelerde pas renginde lekelere neden olurlar. Şiddetli enfeksiyonlarda meyveler sertleşebilir ve çatlayabilir.

Mücadele Yöntemleri:

- Kükürt uygulamaları.
- Ruhsatlı akarisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Kök-Ur Nematodları

Kök-ur nematodları, bitki köklerinde yaşayan mikroskobik solucanlardır. Köklerde urlar oluşturarak bitkinin su ve besin alımını engellerler. Bitki zayıflar, sararır ve gelişimi yavaşlar. Köklerdeki urlar, toprak kökenli patojenlerin bitkiye girişini kolaylaştırır.

Mücadele Yöntemleri:

- Dayanıklı tohum veya fide kullanılması.
- Toprak sterilizasyonu (örneğin, solarizasyon).

- Ekim nöbeti (nematodlara dayanıklı bitkilerle).
- Ruhsatlı nematisitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Diğer Zararlılar

Yukarıda bahsedilenlerin yanı sıra, yaprak galeri sineği, Losioptera sp., yeşil kurtlar, pamuk yaprak kurdu ve bozkurtlar da domates yetiştiriciliğinde sorunlara neden olabilen zararlılardır. Bu zararlılarla mücadelede de uygun yöntemlerin kullanılması, verimli bir üretim için önemlidir.

Domates Yetiştiriciliğinde Karşılaşılan Başlıca Hastalıklar

Domates bitkileri, çeşitli mantar, bakteri ve virüs hastalıklarına karşı hassastır. Bu hastalıklar, yapraklarda, gövdede, meyvelerde ve köklerde belirtiler göstererek verim kaybına ve kalite düşüklüğüne neden olabilirler. İşte en sık karşılaşılan domates hastalıkları ve onlarla mücadele yöntemleri:

Kurşuni Küf Hastalığı (Botrytis cinerea)

Kurşuni küf, domates bitkisinin tüm kısımlarını etkileyebilen bir mantar hastalığıdır. Gövdede ve meyvelerde lekeler oluşturur. Lekeler zamanla büyür, dokulara yayılır ve çürümelere neden olur. Hastalık, özellikle nemli ve serin havalarda daha hızlı yayılır.

Mücadele Yöntemleri:

- Seralarda havalandırmanın sağlanması ve nemin kontrol altında tutulması.

- Hastalıklı bitki kısımlarının uzaklaştırılması ve imha edilmesi.
- Dengeli gübreleme ve iyi bakım uygulamaları.
- Ruhsatlı fungusitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Solanaceae Familyası Hastalıkları (Stolbur, Fitoplazma)

Bu hastalıklar, bitki özsuynunu emerek beslenen pireler tarafından taşınan fitoplazmalar nedeniyle oluşur. Uç yapraklarda morumsu renk değişimi, kıvrılma, sararma ve boğum aralarında kısılma gibi belirtiler görülür. Devamında kökler ölür.

Mücadele Yöntemleri:

- Hastalığı taşıyan pirelerle mücadele.
- Ekim alanlarının yüksek ağaçlarla çevrilmemesi.
- Yabancı ot mücadelesi.

Septoria Leke Hastalığı (Septoria lycopersici)

Septoria leke hastalığı, yapraklarda ve saplarda kahverengi lekelere neden olan bir mantar hastalığıdır. Lekeler zamanla büyüyerek tüm yaprağa yayılabilir. Şiddetli enfeksiyonlarda meyvelerde de küçülmeler görülebilir.

Mücadele Yöntemleri:

- Temiz tohum kullanılması.
- Ekim nöbeti uygulanması.
- Hastalıklı bitki kısımlarının uzaklaştırılması ve imha edilmesi.

- Ruhsatlı fungusitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Biber Kök Boğazı Yanıklığı (Phytophthora capsici)

Biber kök boğazı yanıklığı, domates bitkisinin kök boğazında çürümelere neden olan bir mantar hastalığıdır. Hastalık, bitkinin solmasına ve ölümüne neden olabilir. Özellikle nemli ve sıcak havalarda daha hızlı yayılır.

Mücadele Yöntemleri:

- Özenli tohum seçimi ve sağlıklı fide kullanımı.
- Temiz yerlerde fide yetiştirme.
- Aşırı sulamadan kaçınma.
- Karık usulü dikim.
- Dengesiz gübrelemeden kaçınma.
- Ruhsatlı fungusitler ile kimyasal mücadele yapılması.

Bakteriyel Kanser ve Solgunluk (Clavibacter michiganensis subsp. michiganensis)

Bakteriyel kanser ve solgunluk, domates bitkisinin tüm kısımlarını etkileyebilen bir bakteri hastalığıdır. Alt yapraklardan başlayarak solmaya ve kurumaya neden olur. Bitki gövdesinde çatlaklar ve yaralar oluşabilir. Meyvelerde kuş gözü şeklinde lekeler görülebilir.

Mücadele Yöntemleri:

- Temiz tohum kullanılması.

- Seraların havalandırılması.
- Hastalıklı bitki kısımlarının uzaklaştırılması ve imha edilmesi.
- Ekim nöbeti uygulanması.
- Bu hastalık için etkin bir kimyasal mücadele yöntemi bulunmamaktadır.

Domates Hastalık ve Zararlılarıyla Mücadelede Genel Stratejiler

Domates hastalık ve zararlılarıyla mücadelede entegre mücadele yöntemlerinin kullanılması en etkili yaklaşımdır. Entegre mücadele, kimyasal, biyolojik ve kültürel yöntemlerin birlikte kullanılması anlamına gelir. Bu yaklaşım, hem çevreye duyarlıdır hem de zararlıların ve hastalıkların direnç geliştirmesini önler.

Kültürel Önlemler

- Dayanıklı çeşitlerin kullanılması.
- Sağlıklı fide kullanılması.
- Ekim nöbeti uygulanması.
- Toprak analizine göre dengeli gübreleme yapılması.
- Aşırı sulamadan kaçınılması.
- Yabancı ot mücadelesi yapılması.
- Hastalıklı bitki kısımlarının uzaklaştırılması ve imha edilmesi.
- Seralarda havalandırmanın sağlanması.

Biyolojik Mücadele

- Doğal düşmanların (örneğin, uğur böcekleri, yaprak biti aslanları, avcı akarlar) korunması ve desteklenmesi.
- Biyolojik insektisitlerin (örneğin, Bacillus thuringiensis) kullanılması.
- Feromon tuzaklar kullanılarak zararlıların popülasyonlarının kontrol altında tutulması.

Kimyasal Mücadele

Kimyasal mücadele, son çare olarak düşünülmeli ve sadece gerekli durumlarda, ruhsatlı ilaçlar kullanılarak yapılmalıdır. İlaçlama zamanlaması, ilaç dozu ve uygulama tekniği, ilacın etkinliği açısından çok önemlidir. İlaçlama yaparken çevreye ve insan sağlığına zarar vermemek için gerekli önlemler alınmalıdır.

Sonuç

Domates yetiştiriciliği, doğru teknikler ve etkili mücadele yöntemleri ile başarılı bir şekilde yapılabilir. Bu makalede, domates yetiştiriciliğinde karşılaşılan başlıca hastalık ve zararlıları, belirtilerini ve çözüm yollarını detaylı bir şekilde inceledik. Bu bilgileri kullanarak, domates üretiminizi daha verimli ve sürdürülebilir hale getirebilirsiniz. Unutmayın, sağlıklı bir domates bitki, bol ve kaliteli hasat demektir.

Uzman Tavsiyesi: HPA Plus ile Maksimum Bitki Koruması

Fide ve bitkilerinizin en kritik gelişim aşamalarında karşılaştıkları en büyük risk, topraktan ve sera yüzeylerinden bulaşan patojenlerdir (mantar, bakteri, virüs). Üreticilerimize, üretim alanlarını ve ekipmanlarını hastalıklardan korumak için **HPA Plus Ortam ve Yüzey Dezenfektanı** kullanmalarını şiddetle öneriyoruz.

✓ Başlıca Faydaları

- Tüm zararlı mikroorganizmalara karşı %100 etkinlik
- Uygulama sonrası 20+ saat aktif koruma sağlar
- Kök çürüklüğünü büyük ölçüde önler
- Verim kaybını azaltır, ürün kalitesini artırır

- Sera demir aksamı ve sulama borularında paslanma (korozyon) yapmaz

Güçlü Etken Maddeler

- %15 Hidrojen Peroksit: Hücre duvarlarını parçalar
- %15 Alkol Benzen Sülfonik Asit: Organik kirliliği etkili şekilde çözer
- %10 İzopropil Alkol + %5 Salisilik Asit: Ekstra güçlü dezenfeksiyon
- %10 Bağlayıcı Enzimler: Uzun süre kalıcılık sağlar

Do?a dostu formül: Kullan?mdan sonra yalnızca su ve oksijene dönüşür, bitki ve topra?a zehirli kal?nt? bırakmaz.

Türkiye'nin Dört Bir Yanına Güvenilir Tarım

Tedarikçi

fidebahcesi.com, 2015 yılından bu yana Türkiye'nin dört bir yanına kaliteli fide, tohum ve tarım sarf malzemesi tedariki yapan köklü ve güvenilir bir firmadır. Antalya merkezli olarak başlayan yolculuğumuzda, bugün Türkiye'nin her bölgesindeki üreticilere hızlı, güvenilir ve kesintisiz hizmet sunuyoruz. Ülkemizin her köşesindeki seralara, tarlalara, bahçelere ve modern tarım işletmelerine aynı özen ve kaliteyle ulaşıyoruz.

Alanında uzman profesyonel ziraat mühendislerimizle birlikte hareket ediyor; her bir fide ve tohumun sağlıklı, sertifikalı ve yüksek verimli olmasına büyük özen gösteriyoruz. Ürünlerimiz modern seralarda kontrollü koşullarda üretiliyor, en iyi tohumlar ve sarf malzemeleri seçilerek siz değerli üreticilerimize ulaştırılıyor. Kaliteden asla ödün vermiyoruz, her siparişte aynı titizliği gösteriyoruz. Üreticilerimizin ihtiyaç duyduğu her ürünü en doğru şekilde temin etmek için sürekli Ar-Ge ve saha çalışmaları yürütüyoruz.

Müşteri memnuniyetini her şeyin üstünde tutuyor, sipariştten teslimata kadar olan tüm süreçte %100 güvenilirlik ve şeffaflık sağlıyoruz. Hızlı kargo seçenekleri, doğru ürün garantisi, zamanında teslimat ve ihtiyaç

duyduğunuz her an teknik destek ile yanınızdayız. Amacımız sadece ürün tedarik etmek değil; sizin bereketli hasatlar elde etmenize, maliyetlerinizi düşürmenize ve tarımsal başarınızı uzun vadeli olarak güçlendirmenize katkıda bulunmaktır. Her üreticinin başarısı bizim başarımızdır.

fidebahcesi.com olarak kaliteli fide ve tohum anlayışımızı, profesyonel ziraat desteğiyle birleştirerek Türkiye tarımına değer katmaya devam ediyoruz. Siz de kaliteli üretim ve güvenilir tedarik zinciri arıyorsanız, doğru yerdesiniz. Bize güvenin, hasadınızda farkı görün.